Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2017-12-19

HSN 2017-1967

Handläggare:
Andreas Falk

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2018-01-30

Svar på skrivelse från Vänsterpartiet (V) om vård för sexuellt traumatiserade

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden ställer Vänsterpartiet (V) sex stycken frågor om vård för sexuellt traumatiserade.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2017-12-19
Skrivelse från Vänsterpartiet (V) om vård för sexuellt traumatiserade

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att anse skrivelsen besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Vänsterpartiet vill ha svar på följande frågor:

1. Vilken specifik enhet inom landstinget ska ta emot de patienter med sexuella trauman som tidigare har fått vård hos Kris – och Traumacentrum och Ericastiftelsen? Kommer kvaliteten att vara densamma som hos de tidigare vårdgivarna?

2. På vilken enhet inom landstinget finns motsvarande specialistkompetens inom vård för personer som utsatts för sexuella övergrepp som hittills tillhandahållits av Kris – och Traumacenter och Ericastiftelsen?

3. Hur ser landstingets kompetens inom detta område ut? Vilken utbildning och erfarenhet och vilka yrkestitlar har den personal som besitter denna kompetens?

4. Hur många patienter med sexuella trauman kommer att kunna tas emot på var och en av de enheter inom landstinget som ska tillhandahålla denna vård?

5. Av vilken anledning påbörjades samarbeten med utomstående aktörer som Kris – och Traumacentrum och Ericastiftelsen om kompetensen finns i landstingets egna verksamheter?

6. Har förvaltningen tillräcklig kunskap om vilket vårdbehov denna patientgrupp har?

De personer som kommer behöva vård och stöd till följd av sexuella trauman kommer erbjudas vård inom ramen för landstingets ordinarie vårdutbud. Länets husläkarmottagningar ger psykosociala insatser vid lindrig till måttlig psykisk ohälsa samt krisstöd. Patienter som är i behov av vård som kräver sjukhusens eller andra specialisters resurser eller kompetens kommer att remitteras till lämplig verksamhet inom psykiatrin.

Patienter har också möjlighet att själva söka vård på specialistnivå. För akuta psykiatriska problem finns jourverksamheter samt den länsgemensamma länsakutmottagningen vid S:t Görans sjukhus som har öppet dygnet runt.

Inom Stockholms läns landsting är traumarelaterade syndrom högt prioriterat. Det finns hög kompetens inom flera verksamheter och tillgängligheten är bra genom att dessa patienter erbjuds snabb vård. Det gäller även i de fall då tillståndet bedöms så akut att heldygnsvård behövs. Det betyder att man som patient får en första vårdkontakt inom två till tre veckor i icke akuta fall och att man ska få hjälp samma dag vid mer akuta tillstånd.

Traumabehandling där behandling av sexuella trauman är en del ingår alltså som en del av specialistpsykiatrins uppdrag. Flera vårdgivare inom specialistpsykiatrin har speciella enheter som arbetar med traumabehandling. Bedömningen är därför att vården kommer kunna erbjudas med bibehållen kvalitet och patientsäkerhet.

Inom Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) erbjuds för traumasyndrom traumafokuserad kognitiv beteendeterapi (KBT) psykopedagogiska insatser och psykosociala stödinsatser på öppenvårdsmottagningarna för patienter i behov av det. I behandlingsutbudet finns också annan individuell psykologisk behandling som t. ex Prolonged Exposure Therapy, CPT, EMDR samt psykodynamisk psykoterapi. Även behandling i grupp erbjuds, fysioterapeutiska insatser samt farmakologisk behandling.

Capio Maria erbjuder en manualbaserad behandling av trauma och beroende med behandlingsmetoden COPE. COPE bygger på evidensbaserad behandling för båda tillstånden.

WeMind erbjuder medicinering och KBT. Den KBT behandling som ges är den som WeMinds vetenskapliga råd bedömt har starkast evidens gällande trauma. Detta är också i linje med Stockholm läns landstings regionala vårdprogram för ångestsyndrom.

Järvapsykiatrin har tillgång cirka 20 psykologer och psykoterapeuter som kan bedriva traumafokuserad psykoterapi i verksamheten. De erbjuder KBT enskilt och i grupp, farmakologisk behandling, sjukgymnastik, fokuserade stödsamtal och fysisk aktivitet på recept.

Beroendecentrum Stockholm har sedan våren 2017 gjort en ordentlig kvalitetshöjning inom hela Beroendecentrum för att identifiera patienter med trauma. Den behandling som i första hand erbjuds är COPE och Beroendecentrum har under 2017 utbildat flertalet psykologer i denna evidensbaserade behandlingsmetod. Patienterna får alltid parallell behandling för sitt beroende och trauma.

Samarbetet med utomstående aktörer som Kris- och Traumacenter och Ericastiftelsen inleddes därför att bedömningen då var att utbudet och kompetensen inte fanns i tillräcklig utsträckning inom psykiatrin. Under åren har dock kompetens utvecklats och idag finns ett bra utbud och kompetens att tillgå inom psykiatrin. Framtagandet av det regionala vårdprogrammet kommer ytterligare bidra till denna positiva utveckling.

Framtagande av ett regionalt vårdprogram för posttraumatiskt stressyndrom (PTSD) pågår för närvarande. Vårdprogrammet beräknas bli klart våren 2018. Det kommer bidra till ett förbättrat underlag för planering av insatser, resurser och kompetenshöjning.

Behandling av PTSD förutsätter psykoterapeutisk kompetens. Evidensbaserade metoder är i första hand den KBT-baserade behandlingen ”prolonged exposure” (PE). Legitimerade psykoterapeuter har avancerad psykoterapeutisk kompetens efter en treårig halvfartsutbildning som förutsätter en grundprofession som t ex psykolog, socionom, sjuksköterska, läkare.

För psykologer ingår grundläggande psykoterapiutbildning i grundutbildningen. Andra professioner som t ex socionomer,

sjuksköterskor, barnmorskor och läkare kan ha grundläggande psykoterapiutbildning (vanligen halvfartsutbildning 1,5 år) som en tilläggsutbildning och med kompletterande, specifik utbildning i PE ha rätt kompetens för att ge sådan behandling.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson
Avdelningschef

SKRIVELSE

Stockholms läns landsting
HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN

2017-11-21

Vänsterpartiet

Skrivelse av Vänsterpartiet om vård för sexuellt traumatiserade

Landstinget har nyligen avslutat avtal med Kris- och Traumacentrum och Ericastiftelsen, fristående aktörer som har tillhandahållit specialiserad vård för personer som utsatts för sexuella övergrepp. När vi i Vänsterpartiet har ställt frågor kring var dessa patienter nu ska tas emot får vi ständigt till svar att kompetensen finns inom landstingets egen verksamhet. Detta stämmer dock inte överens med de vittnesmål vi har tagit emot av personer som arbetar med denna patientgrupp och från patienter. Hur kommer det sig att de bilder vi får skiljer sig så mycket åt? Beror det på kunskapsbrist?

Vi har under hösten haft ett flertal möten med organisationer och vårdgivare som på olika sätt arbetar med stöd för personer som utsatts för sexuella övergrepp. Vi har bland andra träffat representanter för Kris- och Traumacentrum, Röda Korset, Wonsa (World of no sexual abuse), Rise (Riksföreningen stödcentrum mot incest och andra sexuella övergrepp i barndomen), Ericastiftelsen och Mikamottagningen. Den bild vi har fått är samstämmig: det finns ingen adekvat vård för dessa patienter inom landstingets egna verksamheter. Personer som har utsatts för sexuella övergrepp söker ofta hjälp inom vården om och om igen utan att få behandling för sina traumatiska upplevelser. Denna bild stärks av den artikel som publicerades i DN 5/11, där Lotti Helström, överläkare vid mottagningen för våldtagna på Södersjukhuset säger: ”Specialistvården för till exempel posttraumatiskt stressyndrom är underutvecklad och i Stockholm, bland annat, har man dragit in på den vården, Kris- och traumacentrum tar inte längre emot dessa patienter.”

Med anledning av ovanstående vill Vänsterpartiet ha svar på följande frågor:

1. Vilken specifik enhet inom landstinget ska ta emot de patienter med sexuella trauman som tidigare har fått vård hos Kris- och Traumacentrum och Ericastiftelsen? Kommer kvaliteten att vara densamma som hos de tidigare vårdgivarna?

2. På vilken enhet inom landstinget finns motsvarande specialistkompetens inom vård för personer som utsatts för sexuella övergrepp som hittills har tillhandahållits av Kris- och Traumacentrum och Ericastiftelsen?

3. Hur ser landstingets kompetens inom detta område ut? Vilken utbildning och erfarenhet och vilka yrkestitlar har den personal som besitter denna kompetens?

4. Hur många patienter med sexuella trauman kommer att kunna tas emot på var och en av de enheter inom landstinget som ska tillhandahålla denna vård?

5. Av vilken anledning påbörjades samarbeten med utomstående aktörer som Kris- och Traumacentrum och Ericastiftelsen om kompetensen finns i landstingets egna verksamheter?

6. Har förvaltningen tillräcklig kunskap om vilket vårdbehov denna patientgrupp har?